FIL-QORTI TAL-MAĠISTRATI (MALTA)
BĦALA QORTI TA' ĠUDIKATURA KRIMINALI

MAĠISTRAT NATASHA GALEA SCIBERRAS B.A., LL.D.

Kawża Numru: 524/2013

Il-Pulizija
(Spettur Johann J. Fenech)
(Spettur Spiridione Zammit)

vs

Theresa Agius
(ID 203565(M))

Illum, 8 ta' Frar 2023

Il-Qorti,

Wara li rat l-imputazzjonijiet migjuba fil-konfront tal-imputata **Theresa Agius** ta' 38 sena, bint Anthony u Margareth nee` Debono, imwielda Pieta` fit-12 ta' April 1965, residenti Blk F, Flat 6, Housing Estate, Santa Venera u/jew Nru 9, Flat 1, Triq il-Merkanti, Valletta u detentriċi tal-karta tal-identita` bin-numru 203565(M);

Akkużata talli fit-23 ta' April 2013, f'dawn il-Gżejjer:

1. Kellha fil-pussess tagħha d-droga eroina speċifikata fl-ewwel skeda tal-Ordinanza dwar il-Mediċini Perikolużi, Kap. 101 tal-Ligijiet ta' Malta, meta ma kinitx fil-pussess ta' awtoriżżazzjoni għall-importazzjoni jew għall-esportazzjoni maħruġ mit-Tabib Prinċipali tal-Gvern skont id-disposizzjonijiet tar-raba' u s-sitt Taqsima tal-Ordinanza u meta ma kinitx bil-liċenzja jew xort'oħra awtorizzata li timmanifattura, jew li tforni d-droga

msemmija u meta ma kinitx b’xi mod ieħor bil-liċenzja mill-President ta’ Malta li jkollha d-droga msemmija fil-pussess tagħha u naqset li tipprova li d-droga msemmija ġiet fornuta lilha għall-użu tagħha skont ir-riċetta kif provdut fir-regolamenti msemmija u dan bi ksur tar-regoli tal-1939 dwar il-Kontroll Intern tad-Drogi Perikolużi (GN 292/1939), kif sussegwentement emendati u bi ksur tal-Ordinanza dwar il-Mediċini Perikolużi, Kap. 101 tal-Liġijiet ta' Malta, **liema droga instabet f’tali ċirkostanzi li juru li ma kinitx għall-użu esklussiv tagħha**;

2. Mingħajr l-awtorita` leġittima daħħlet jew ippruvat iddaħħal f’xi parti tal-konfini tal-ħabs u ċioe` fil-Faċilita` Korrettiva ta’ Kordin, oġġett ikun li jkun, li hu projbit skont xi regolamenti magħmula skont l-Att dwar il-Ħabs, li hu speċifikatament mediċini perikoluża u kontrollata (droga eroina), u dan bi ksur tal-Artikolu 7(1), (2) tal-Kap. 260 tal-Ligijiet ta’ Malta u r-regolamenti magħmula taht l-istess ligi.

Akkużata wkoll talli matul is-sena 2012 u t-tliet snin ta’ qabel f’dawn il-Gżejjer:

3. Kellha fil-pussess tagħha d-droga eroina speċifikata fl-ewwel skeda tal-Ordinanza dwar il-Mediċini Perikolużi, Kap. 101 tal-Ligijiet ta’ Malta, meta ma kinitx fil-pussess ta’ awtoriżżazzjoni għall-importazzjoni jew għall-esportazzjoni maħruġ mit-Tabib Prinċipali tal-Gvern skont id-disposizzjonijiet tar-raba’ u s-sitt Taqsima tal-Ordinanza u meta ma kinitx bil-liċenzja jew xort’oħra awtorizzata li timmanifattura, jew li tforni d-droga msemmija u meta ma kinitx b’xi mod ieħor bil-liċenzja mill-President ta’ Malta li jkollha d-droga msemmija fil-pussess tagħha u naqset li tipprova li d-droga msemmija ġiet fornuta lilha għall-użu tagħha skont ir-riċetta kif provdut fir-regolamenti msemmija u dan bi ksur tar-regoli tal-1939 dwar il-Kontroll Intern tad-Drogi Perikolużi (GN 292/1939), kif sussegwentement emendati u bi ksur tal-Ordinanza dwar il-Mediċini Perikolużi, Kap. 101 tal-Liġijiet ta' Malta.

Il-Qorti ġiet mitluba sabiex f’każ ta’ ħtija, barra milli tapplika l-piena skont il-liġi, tordna lill-imputata tħallas l-ispejjeż li għandhom x’jaqsmu mal-ħatra tal-esperti skont l-Artikolu 533(1) tal-Kodiċi Kriminali.

Semghet ix-xhieda, rat l-atti kollha tal-kawża u d-dokumenti esebiti, inkluż l-Ordni tal-Avukat Ġenerali ai termini tas-sub-artikolu (2) tal-Artikolu 22 tal-Kapitolu 101 tal-Ligijiet ta’ Malta[1], sabiex dan il-każ jinstema’ minn din il-Qorti bħala Qorti ta’

[1] A fol. 6 tal-proċess.

Ġudikatura Kriminali, kif ukoll il-kunsens tal-Avukat Ġenerali ai termini tal-Artikolu 370(4) tal-Kodiċi Kriminali sabiex il-każ jiġi trattat bi proċedura sommarja[2];

Rat ukoll illi waqt l-eżami tagħha skont il-liġi, l-imputata wieġbet illi m'hijiex ħatja tal-imputazzjonijiet miġjuba kontra tagħha, kif ukoll illi ma kellha l-ebda oġġezzjoni li l-każ tagħha jigi trattat bi proċedura sommarja;

Rat illi l-Prosekuzzjoni rrimettiet ruħha għall-provi prodotti u semgħet it-trattazzjoni finali tad-difiża.

Ikkunsidrat:

Jirriżulta mill-atti proċesswali illi nhar it-23 ta' April 2013, **WCO 14 Anna Brignano** u **WCO 5 Joan Muscat** ingħataw ordni minn PS 657 sabiex jagħmlu *strip search* lil Theresa Agius ossia lill-imputata odjerna, li dakinhar kienet marret ġewwa l-Faċilita` Korrettiva ta' Kordin għall-viżita ma' ċertu Simon Camilleri.

Skont WCO 14 Anna Brignano, WCO 5 Joan Muscat talbet lill-imputata sabiex titbaxxa u hawn din innutat xi ħaġa fil-parti tagħha. Tixhed illi f'dan il-punt, l-imputata daret u ppruvat "*taqlaghha*"[3], kif ukoll illi mbagħad, hija "*nnutajtielha f'idha*" u ħaditielha, u poġġietha fuq banketta stante li dak il-ħin l-imputata bdiet tagħmel xi ftit reżistenza. Mistoqsija x'sabet hija twieġeb illi poġġietha fuq il-banketta li kien hemm fl-istess kamra fejn saret it-tfittxija u tgħid illi din kienet imdawwra b'*tissue* u illi ma fetħithiex, kif ukoll illi hija għaddietha lill-Maġġur tal-SRT. Tgħid in oltre illi fl-art ma rat xejn, kif ukoll illi l-oġġett li rat hi kien f'idejn l-imputata.[4]

Da parti tagħha, WCO 5 Joan Muscat tixhed illi waqt it-tfittxija, kif waslu fil-parti intima tal-imputata, hija rat xi ħaġa tleqq. Tgħid illi l-imputata ħadet din il-ħaġa f'idejha u illi WCO 14 ħaditha minn id l-imputata. Tgħid ukoll illi hija rat bħal pakkett ileqq, għalkemm ma tafx minn x'hiex kien magħmul. Iżżid tgħid illi hija "*Rajt li kien hemm xi haga li jien ghidtilha qed nara xi haga*".[5] Skont ix-xhud, WCO 14 qegħdet dan l-oġġett fuq banketta u dan għaliex l-imputata kienet xi ftit aggressiva magħhom wara li nstab l-oġġett, sakemm ħarġuha mill-kamra u

[2] A fol. 5 tal-proċess.
[3] A fol. 43 tal-proċess.
[4] A fol. 42 *et seq* tal-proċess.
[5] A fol. 49 tal-proċess.

għamlulha l-manetti. Tgħid ukoll illi dan il-ħin, l-imputata kienet xi ftit panikuża. L-oġġett ġie mgħoddi lill-Maġġur tal-SRT, ASCO Abela.[6]

PS 1480 Sandro Mallia jixhed illi fil-jum in kwistjoni, għall-ħabta tal-4.20 p.m., huwa ġie infurmat mill-ASCO James Abela illi kienet għadha kif twaqqfet viżitatriċi ġewwa l-ħabs li, skont dak li ntqal lilu, kellha *contact visit* u dan stante li nstabilha oġġett suspettuż. Irriżulta hekk kif marru fuq il-post, illi din kienet l-imputata odjerna. Huwa jgħid dak li ntqal lilu fis-sens illi waqt l-ispezzjoni tagħha minn WCO 5 u WCO 14, irriżulta illi fil-parti tagħha kienet tidher xi *tissue*, u illi hekk kif din ġiet mitluba tneħħi dan l-oġġett, fl-art waqa' pakkett żgħir li kien fil-plastik. Iżjed tard mar fuq il-post ukoll l-Ispettur Spiridione Zammit u l-oġġett in kwistjoni ġie mgħoddi lilu. In kontro-eżami, huwa jgħid illi x'ħin mar fuq il-post, sab lill-imputata fil-kamra fejn saret it-tfittxija, u mal-art huwa ra dak li l-Uffiċjali tal-ħabs qalulu li kien fil-parti tagħha. Jgħid illi huwa ra dan l-oġġett fl-art. Skont ix-xhud, l-oġġett ġie elevat minn mal-art minn ASCO Abela quddiemhom u quddiem l-imputata, u dan tpoġġa f'*evidence bag* sabiex jiġi mgħoddi lill-espert.[7] Mir-rapport esebit mill-istess xhud, jirriżulta illi l-oġġett in kwistjoni ġie mgħoddi lill-Ispettur Zammit.[8]

Da parti tiegħu, **l-Ispettur Spiridione Zammit** jixhed illi wara li ġie nfurmat mis-surġent tiegħu bl-akkadut, huwa mar il-ħabs fejn irriżultalu illi l-imputata kien ser ikollha *contact visit* mas-sieħeb tagħha, ċertu Simon Camilleri, li dak iż-żmien kien jinsab miżmum ġewwa Diviżjoni 12. Skont dak li ngħad lilu, hekk kif WCO 5 u WCO 14 kien se jagħmlu *strip search* fuq l-imputata, din bdiet tippanikja, ħarġet xi *toilet paper* mill-parti tagħha u stante illi dak il-ħin bdiet tirreżisti lill-uffiċjali, it-*toilet paper* waqgħet mal-art waqt din il-kommozzjoni. Sussegwentement, WCO 14 ħadet din it-*tissue paper* minn id l-imputata u poġġietha fil-kamra fejn kienu ossia fuq xi bank jew mejda li kien hemm fl-istess kamra. Fiha nstab oġġett forma ta' ballun imdawwar fil-*clingfilm*. Dan ġie preżervat f'*evidence bag*. Jixhed in oltre illi l-imputata irrilaxxjat stqarrija, wara li għażlet li ma tottjenix parir legali qabel l-interrogatorju tagħha.[9] Jgħid ukoll illi kellmu lil Simon Camilleri illi nnega li kien jaf bl-oġġett misjub[10], għalkemm fix-xhieda tiegħu l-**Ispettur** (illum Supretendent) **Johann J. Fenech**, jgħid illi dan ma wieġeb għal xejn. L-istess Spettur Fenech jgħid in oltre illi fit-telefonati bejn l-imputata u Camilleri ma rriżulta xejn suspettuż.[11]

---

[6] A fol. 48 *et seq* tal-proċess.
[7] A fol. 34 *et seq* tal-proċess.
[8] Ara r-rapport a fol. 39 *et seq* tal-proċess. Ritratti ta' dawn l-oġġetti jinsabu fir-relazzjoni esebita minn **PS 644 Evan Camilleri**, maħtur mill-Maġistrat Inkwirenti matul l-inkjesta, li tinsab esebita a fol. 86 *et seq* tal-proċess.
[9] Din l-istqarrrija tinsab esebita a fol. 63 *et seq* tal-proċess.
[10] Ara din ix-xhieda a fol. 56 *et seq* tal-proċess.
[11] Ara din ix-xhieda a fol. 70 *et seq* tal-proċess.

Illi mir-relazzjoni tal-espert **ix-Xjenzat Godwin Sammut**, maħtur mill-Maġistrat Inkwirenti (illum l-Onor. Imħallef) Dr. Miriam Hayman fil-mori tal-inkjesta li saret dwar dan il-każ[12], jirriżulta illi nhar l-24 ta' April 2013, l-imsemmi espert ingħata dokument wieħed mingħand l-Ispettur Spiridione Zammit, liema dokument kien jikkonsisti f'*evidence bag* bin-numru S00512964 li kien fih: *envelope* ta' lewn kannella vojt, *tissues* u *cling film* forma ta' *balloon* li kien fiha trab ta' lewn kannella. Dan id-dokument ingħata l-kodiċi tal-laboratorju 128_13_01.

Dwar dan id-dokument, l-istess espert ikkonkluda s-segwenti:

> **(a) Illi fl-estratt meħud mit-trab ta' lewn kannella li hemm fid-dokument 128_13_01 instabet is-sustanza *Eroina*. Il-piż tat-trab kien ta' 0.22 grammi. Din is-sustanza hija kkontrollata bil-liġi taħt l-Ewwel Skeda Taqsima I tal-kapitlu 101 tal-Liġijiet ta' Malta.**[13]

Ikkunsidrat ukoll:

Illi fl-ewwel lok, jeħtieġ li din il-Qorti tiddetermina l-valur probatorju li għandha tingħata l-istqarrija rilaxxjata mill-imputata nhar l-24 ta' April 2013, wara li ngħatat is-solita twissija skont il-liġi u d-dritt li tottjeni parir legali qabel l-interrogatorju tagħha, iżda mingħajr il-jedd li tingħata assistenza legali waqt l-istess interrogatorju. Fiż-żmien in kwistjoni, il-liġi Maltija ma kinitx tipprovdi lill-persuna arrestata b'dan il-jedd u dan stante illi dan daħal fis-seħħ fit-28 ta' Novembru 2016, permezz tal-Avviż Legali 401 tal-2016.

Il-Qorti hawnhekk tagħmel referenza għall-ġurisprudenza tal-Qrati Maltin fir-rigward, inkluż iżda mhux biss, is-sentenzi fl-ismijiet **Christopher Bartolo vs Avukat Ġenerali et** (Qorti Kostituzzjonali, 5 ta' Ottubru 2018), **Morgan Onourah vs L-Avukat tal-Istat** (Qorti Kostituzzjonali, 27 ta' Jannar 2021), **Clive Dimech vs Avukat Ġenerali** (Qorti Kostituzzjonali, 27 ta' Jannar 2021, **Ir-Repubblika ta' Malta vs Kevin Gatt et** (Qorti tal-Appell Kriminali (Superjuri), 27 ta' Ottubru 2021), kif ukoll **Christopher Bartolo vs L-Avukat ta' l-Istat** (Qorti Kostituzzjonali, 26 ta' April 2022) u **Ir-Repubblika ta' Malta vs Andrew Mangion** (Qorti tal-Appell Kriminali (Superjuri), 4 ta' Mejju 2022).

---

[12] Ara d-digriet a fol. 23 tal-proċess, formanti parti mill-proċess verbal tal-"*Inkjesta dwar borza zgira forma ta' ballun zghir imgezwra fil-plastic suspettata eroina misjuba fuq vizitatur Theresa Agius ID 203565(M), fil-Facilita` Korrettiva ta' Kordin, nhar it-23 ta' April, 2013*", esebit a fol. 17 *et seq* tal-proċess.

[13] Ara din ir-relazzjoni a fol. 25 *et seq* tal-proċess. Ara wkoll ix-xhieda tal-espert (a fol. 68 *et seq* tal-proċess), mil-liema jirriżulta illi huwa ma setax joħroġ il-purita` tas-sustanza għad-droga eroina stante illi l-ammont tat-trab kien wieħed żgħir.

Fil-każ odjern, in-nuqqas li l-imputata tingħata l-jedd li tottjeni parir legali waqt l-interrogatorju tagħha ma kienx nuqqas li ma sarraf fl-ebda preġudizzju għaliha, għaliex għalkemm hija ma ammettietx illi kellha d-droga eroina fil-pussess tagħha meta daħlet ġewwa l-Faċilita` Korrettiva ta' Kordin, madankollu għamlet dikjarazzjonijiet inkriminanti li a bażi tagħhom hija ġiet akkużata bir-reat mertu tat-tielet imputazzjoni. Għaldaqstant, u fid-dawl tas-sentenzi li saret referenza għalihom fil-paragrafu ta' qabel dan, il-Qorti qed tiskarta l-kontenut tal-istess stqarrija meħuda lill-imputata mingħajr il-jedd għall-assistenza legali waqt l-interrogatorju tagħha bħala nieqsa minn valur probatorju. Naturalment dan jgħodd ukoll għal dak li xehdu l-Ispetturi Zammut u Fenech dwar il-kontenut tal-istess stqarrija.

Sorvolata din il-kwistjoni, il-Qorti tqis illi m'hemmx dubju illi hemm inkonsistenza bejn dak li xehdu l-Uffiċjali tal-ħabs WCO 5 u WCO 14 dwar dak li huma jgħidu li seħħ waqt l-i*strip search* fuq l-imputata u dak li min-naħa l-oħra PS 1480 Sandro Mallia u l-Ispettur Spirdione Zammit jgħidu li ntqal lilhom la darba huma waslu fil-Faċilita` Korrettiva ta' Kordin wara s-sejba in kwistjoni. Da parti tagħhom l-Uffiċjali tal-ħabs jgħidu illi waqt it-tfittxija fuq il-persuna tal-imputata, WCO 5 rat xi ħaġa fil-parti intima tagħha, li l-imputata ħadet dan l-oġġett f'idha u illi dan ittieħed minn idha minn WCO 14. WCO 14 tgħid illi l-oġġett kien imdawwar f'*tissue*, għalkemm fl-ebda punt ma tgħid x'kien, filwaqt illi WCO 5 tixhed illi hija rat bħal pakkett ileqq. Mill-banda l-oħra, PS 1480 u l-Ispettur Zammit jgħidu, fid-dawl ta' dak li ntqal lilhom, illi fil-parti intima tal-imputata kienet tidher xi *tissue*, u illi hekk kif din ġiet mitluba tneħħi dan l-oġġett, fl-art waqa' pakkett żgħir li kien fil-plastik. Skont PS 1480 huwa ra l-istess oġġett fl-art hekk kif mar fuq il-post. WCO 14 tixhed illi fl-art hija ma rat xejn u illi hekk kif neħħietu minn id l-imputata, hija poġġietu fuq banketta li kien hemm fil-kamra.

Il-Qorti tqis illi kif anke jidher fir-ritratti meħuda minn PS 644 Evan Camilleri, l-oġġetti li ġew mgħoddija lix-Xjenzat Godwin Sammut jikkonsistu f'*tissue paper* u dak li huwa jiddeskrivi bħala *cling film* f'forma ta' *balloon*. Tqis ukoll illi għalkemm mhux ċar jekk il-pakkett bil-*cling film* li eventwalment irriżulta li kien jikkontjeni d-droga eroina, ġiex miġbur minn mal-art jew ittieħed minn id l-imputata, jirriżulta ċar madankollu illi waqt it-tfittxija li saret fuq l-imputata, WCO 5 innutat xi ħaġa fil-parti intima tal-istess imputata, liema oġġett neħħietu l-imputata stess mill-parti tagħha u illi skont WCO 14 dan kien imdawwar f'*tissue paper*. WCO 5 tgħid ukoll fir-rigward illi hija rat bħal pakkett ileqq u dan, il-Qorti tqis, illi huwa spjegabbli mill-fatt illi l-oġġett kien imgeżwer fil-*cling film*. Għalhekk għalkemm iż-żewġ Uffiċjali tal-ħabs ma jiddeskrivux f'xi dettal dak li nstab fil-pussess tal-imputata, u minkejja l-inkonsistenza li għaliha saret referenza iżjed 'il fuq, minn din ix-xhieda

l-Qorti m'għandhiex dubju illi l-imputata daħlet ġewwa l-Faċilita` Korrettiva ta' Kordin filwaqt illi kellha l-oġġett li ġie elevat u li, skont ir-relazzjoni tax-Xjenzat Godwin Sammut, instab li kien jikkontjeni d-droga eroina, moħbi fil-parti tagħha. Dwar dan il-Qorti in oltre tagħmel xi osservazzjonijiet. Fl-ewwel lok, huwa evidenti illi l-imputata kienet xi ftit aġitata u anke rreżistiet lill-Uffiċjali tal-ħabs wara din is-sejba għaliex kienet ben konxja tal-fatt illi kienet inqabdet fil-pussess tad-droga eroina. Fit-tieni lok, il-Qorti ma tara l-ebda raġuni għaliex l-imputata kellha tidħol għall-viżita fil-ħabs b'oġġett moħbi fil-parti tagħha, għajr għaliex dan kien fil-fatt jikkontjeni d-droga u għalhekk oġġett illegali.

Stabbilit illi l-imputata kienet fil-pussess tad-droga eroina dakinhar li daħlet għall-viżita ġewwa l-Faċilita` Korrettiva ta' Kordin jeħtieġ illi jiġi indirizzat punt legali li ġie mqajjem mid-difiża fit-trattazzjoni finali tagħha.

Id-difiża ssostni illi ma jirriżultax mix-xhieda tal-Uffiċjali tal-ħabs illi dawn taw xi twissija lill-imputata qabel saret it-tfittxija tagħha. F'dan ir-rigward, id-difiża tirreferi għas-sentenza tal-Qorti tal-Appell Kriminali tal-20 ta' Novembru 2018 fl-ismijiet **Il-Pulizija vs Claire Farrugia**. F'dak il-każ, l-appellanti – li wkoll kienet dieħla ġewwa l-Faċilita` Korrettiva ta' Kordin sabiex tagħmel viżita, meta saritilha *strip search*, fejn instabu pakketti bl-eroina moħbija fil-parti tagħha – sostniet illi l-i*strip search* li saritilha kienet waħda illegali u rregolari u dan għaliex hija ma ġietx avżata mill-Uffiċjali tal-ħabs li hija setgħet tirrifjuta li ssirilha *strip search*, f'liema każ kienet tintalab li titlaq. Il-Qorti tal-Appell Kriminali hemmhekk sabet illi tali tfittxija kienet waħda llegali proprju għaliex irriżulta illi l-imputata ma ngħatatx din it-twissija.

Madankollu fil-każ deċiż mill-Qorti tal-Appell Kriminali nhar it-3 ta' Lulju 2020 fl-ismijiet **Il-Pulizija vs Marouska Azzopardi**, dik il-Qorti qalet hekk dwar ċirkostanzi simili jekk mhux identiċi:

> "Issa l-appellanti tqies illi l-prova maghmula permezz tal-i*strip* search li saret fuq ill-persuna taghha qabel ma dahhlet sabiex taghmel il-vizta gewwa il-Facilita tal-prigunier Jason Zammit hija prova inammissibbli billi saret kontra l-ligi. Issa hija prassi adottata mill-gurisprudenza illi prova ma titqiesx li hija inammissibbli sakemm ma jkunx hemm xi disposizzjoni espressa tal-ligi li tipprekludi l-ammissjoni ta' dik il-prova. Illi allura il-Qorti trid timxi b'cirkospezzjoni kbira sabiex tqies jekk il-prova li l-persuna akkuzata tkun qed tfittex li xxejjen tmurx kontra l-ispirtu tal-ligi li tirregola l-valur probatorju jew l-ammissibbilita` taghha.

Issa l-allegata illegalita' ta' l-*istrip search*, fil-fehma tal-appellanti, hija imsejsa fuq zewg nuqqasijiet, bl-ewwel wahda tkun dik li hija nieqsa l-prova li din giet ordnata mid-Direttur tal-Habs jew xi delegat tieghu u fit-tieni lok illi hija qatt ma giet imwissija li tista' taghzel tirrifjuta li tobdi dik l-ordni. Dak li qed timplika allura l-appellanti hija li din il-prova ittiehdet illegalment jew kontra l-ligi u tikkostitwixxi 'l hekk imsejjah *fruit from the poisonous tree*, regola li fid-dritt penali twassal ghall-eskluzjoni ta' evidenza mill-proceduri.

Illi mix-xhieda tal-ufficjali tal-Facilita Korettiva ta' Kordin jidher illi t-tfittxija li saret fuq il-persuna tal-appellanti sehhet qabel ma giet awtorizzata taghmel vizta lil prigunier, awtorizazzjoni li trid temani mid-Direttur tal-Habs. Dan ghaliex malli vizitatur jirfes l-ghatba tal-Facilita', u dan minn jeddu u b'mod volontarju bhala vizitatur, huwa jrid joqghod ghall-awtorita tad-Direttur tal-Habs. Illi r-regolament 58 tal-Legislazzjoni sussidjarja 260.03 jiddisponi illi:

(1) Kull persuna li tkun waslet biex izzur prigunier ghandha tikxef l-identità taghha lill-ufficjal tal-habs responsabbli.
(2) Id-Direttur jista' jordna li ssir tfittxija fuq kull persuna li tkun waslet biex izzur prigunier. Dik it-tfittxija ghandha ssir minn ufficjal tal-habs ta' l-istess sess bhall-vizitatur u ghandha tigi dokumentata fir-registru msemmi fir-regolament 52(9).
(3) Kull persuna li tirrifjuta li tikxef l-identità taghha jew li toqghod ghal ordni tad-Direttur skond is-subregolament (2) ghandha tigi michuda permess biex taghmel iz-zjara.
(4) Il-kazijiet kollha li fihom zjara tigi michuda taht is-subregolament ta' qabel dan ghandhom jigu dokumentati fir-registru msemmi fir-regolament 52(9)

Illi ma huwiex kontestat illi hekk kif l-appellanti dahhlet gewwa l-Facilita' giet ordnata li issirilha *strip search*. Dan il-fatt qatt ma gie kkontestat quddiem l-Ewwel Qorti kif inghad. Jidher mix-xhieda tal-ufficjali tal-Facilita' li xehdu f'dawn il-procedura illi din l-*istrip search* giet ordnata li ssir billi kien hemm suspett illi l-appellanti kienet ser tipprova iddahhal xi oggetti pprojbiti gewwa l-habs. Illi l-ligi taghti s-setgha lil kull vizitatur li jirrifjuta kemm li jaghti l-identita' tieghu kif jigi mitlub illi jaghmel, kif ukoll li jirrifjuta joqghod ghat-tfittxija li tigi ordnata li ssir fuq il-persuna tieghu/taghha. Il-konsegwenza ta' tali rifjut hija illi dak il-vizitatur jigi mcahhad mid-Direttur li jaghmel dik il-vizta lil prigunier kif mitlub. Ma hemm l-ebda konsegwenza ohra ta' natura penali jew inkriminatorja. Dan ifisser illi l-i*strip search* li saret ma saritx b'xi mezzi kontra il-ligi, ghaliex il-ligi stess taghti s-setgha lid-Direttur tal-Habs illi jaghmel l-ispezzjonijiet

li jidhirlu li huma mehtiega. Illi di piu' l-ligi lanqas ma tipprovdi dwar xi twissija li ghandha tinghata lil vizitatur qabel ma ssirlu din it-tfittxija u, allura, jekk il-vizitatur ikun jixtieq izur lil prigunier huwa jrid joqghod ghall-ordni lilu moghtija jew jigi mcahhad lilu l-jedd li jaghmel il-vizta. Illi *a contrario senso*, allura, din ir-regola tfisser illi kull vizitatur qatt ma jista' jigi mgieghel mill-awtoritajiet tal-Habs la li jikxef l-identita' tieghu u lanqas li joqghod ghal xi tfittxija li tista' tigi mitluba li ssirlu.

Illi kienu diversi d-decizjonijiet moghtija mill-Qorti Ewropeja dwar id-Drittijiet tal-Bniedem dwar jekk tezistiex xi lezjoni ta' xi dritt fondamentali meta jsiru dawn it-tfittxijiet intimi, kemm fir-rigward tal-prigunier innifsu u anke fir-rigward tal-vizitatur. Illi fil-fatt abbazi ta' dawn id-decizjonijiet il-Kunsill tal-Ewropa harrget 'l hekk imsejha **European Prison Rules (2006)** (sussegwentement emendati) dwar fost ohrajn regoli li ghandhom jigu mharsa meta jsiru tfittxijiet fuq vizitaturi fejn hemm rakkomandat:

> "***Searching and controls***
> **54.1 There shall be detailed procedures which staff have to follow when searching:**
> **…**
> **<u>c. visitors and their possessions;</u>**
> **54.2 The situations in which such searches are necessary and their nature shall be defined by national law.**
> **54.3 Staff shall be trained to carry out these searches in such a way as to detect and prevent any attempt to … hide contraband, while at the same time respecting the dignity of those being searched and their personal possessions.**
> **54.4 Persons being searched shall not be humiliated by the searching process.**
> **54.5 Persons shall only be searched by staff of the same gender.**
> **…**
> **54.7 An intimate examination related to a search may be conducted by a medical practitioner only.**
> **…**
> **54.9 The obligation to protect security and safety shall be balanced against the privacy of visitors.**
> **54.10 Procedures for controlling professional visitors, such as legal representatives, social workers and medical practitioners, etc., shall be the subject of consultation with their professional bodies to ensure a balance between security and safety, and the right of confidential professional access.**

Dawn ir-regoli gew moghtija din it-tifsira:

> **"This rule lays down that in each prison there should be a clearly understood set of procedures which describe in detail the circumstances in which searches should be carried out, the methods to be used and their frequency. These procedures must be designed to prevent escape and also to protect the dignity of prisoners and their visitors.**
>
> **There should be clearly defined procedures for making sure that visitors to prisoners do not attempt to breach reasonable security requirements, for example, by bringing into the prison articles that are not allowed. These procedures may include the right to search visitors in person while taking into consideration that visitors are not themselves prisoners and that the obligation to protect the security of the prison has to be balanced against the right of visitors to their personal privacy. The procedures for searching women and children need to be sensitive to their needs, for example, by ensuring that a sufficient proportion of staff carrying out searches is female. Personal searches should not be carried out in public view[14].**

Illi d-decizjonijiet moghtija mill-Qorti Ewropeja, jitrattaw kazijiet dwar vjolazzjoni tal-artikoli 3 u 8 tal-Konvenzjoni u huma konsoni fil-fehma illi it-tfittxija intima li issir permezz ta' *strip search* fil-konfront ta' prigunier, suspettat jew vizitatur fiha innifisha ma hijiex kontra l-ligi basta li jkun hemm l-element ta' proporzjonalita bejn is-sigurta' li t-tfittxija qed tfittex li thares u r-rispett lejn id-dinjita u d-dritt ghall-privatezza tal-individwu soggett ghal tali tfittxija. Dawn iridu isiru minghajr intimidazzjoni jew theddid, bit-tfittxija ssir minn mhux aktar minn zewg ufficjali tal-istess sess tal-persuna sottoposta ghat-tfittxija, u f'post privat. Imkien ma jirrizulta li ghandu jinghata xi jedd ulterjuri lil tali persuna fosthom il-jedd li tigi imwissija li hemm id-dritt ghar-rifjut fil-kaz tal-vizitatur. Dan ghaliex it-tfittxija trid tkun wahda necessitata mic-cirkostanzi li jfittxu, kif inghad, biex tithares is-sigurta tal-prigunieri u tan-nies kollha fil-habs.

Jinghad hekk fil-kaz **Milka vs il-Polonja** deciz fil-15 ta' Settembru 2015[15]

---

[14] Hawnhekk il-Qorti rreferiet għal https://rm.coe.int

[15] Fourth section 14322/12. Hawnhekk il-Qorti rreferiet ukoll għal Julin vs Estonia (2012); Ciupercescu vs Romania(2010), Wieser vs Austria (27/02/2007).

“According to the settled case law, the notion of necessity implies that the interference corresponds to a pressing social need and, in particular, that it is proportionate to the legitimate pursued aim. The Court emphasized that whilst strip searches may be necessary on occasions to ensure prison security or to prevent disorder in prisons, they must be conducted in an appropriate manner.”

Ukoll fid-decizjoni **Frerot vs France**, iccitata mill-appellanti stess fin-nota ta’ sottomissjonijiet, jinghad:

“The Court considered that on the whole the above procedure, including visual inspection of the anus “in the specific case of a search for prohibited objects or substances”, was appropriate, provided that such a measure was permitted only where absolutely necessary in the light of the special circumstances and where there were serious reasons to suspect that the prisoner was hiding such an object or substance in that part of the body. The Court accordingly took the view that that body-search procedure was not, generally speaking, inhuman or degrading[16].

Illi forsi l-aktar kaz li jattalja mal-fattispecje tal-kaz odjern huwa dak fl-ismijiet **Wainwright & Son vs The United Kingdom** li kien jikkoncerna *strip search* fuq omm u binha li kienu dehlin gewwa il-habs jaghmlu vizta lil prigunier li kien l-iben u hu l-vizitaturi:

"the Court considers that the searching of visitors may be considered as a legitimate preventive measure. It would emphasise nonetheless that the application of such a highly invasive and potentially debasing procedure to persons who are not convicted prisoners or under reasonable suspicion of having committed a criminal offence must be conducted with rigorous adherence to procedures and all due respect to their human dignity.”

Esposti dawn il-principji gurisprudenzjali ewropej, u applikati ghal kaz in dizamina ghandu johrog illi kuntrarjament ghal dak allegat mill-appellanti ma hemm xejn illegali fl-*istrip search* li saritilha. Mhux biss jidher illi kien hemm ordni valida sabiex din issehh, gjaldarba din qatt ma giet ikkontestata u jixhdu dwarha l-ufficjali kollha tal-Habs, izda jidher illi din l-ordni harrget wara li kien hemm suspett ragjonevoli li l-appellanti kienet ser iddahhal id-droga gewwa il-Facilita’, suspett li *del resto* kien wiehed ben fondat. Illi mhux biss, izda din it-tfittxija saret fil-privat minn zewg

[16] 70204/01 – chamber judgment 12/06/2007

gwardjani tal-istess sess fejn l-oggett waqa' wahdu mal-art minghajr ma kien hemm xi ezami intern, u li minn dak il-mument l-appellanti giet moghtija d-drittijiet taghha skont il-ligi vigenti f'dak iz-zmien tant illi sahansitra ghazlet li tikkopera mal-pulizija fil-kors tal-investigazzjonijiet u anke ibbenefikat mill-applikazjoni tal-artikolu 29 tal-Kapitolu 101 tal-Ligijiet ta' Malta.

Illi d-Direttur tal-Habs ghandu s-setgha skont il-ligi jitlob li jsiru dawk it-tfittxijiet li huma mehtiega sabiex tithares is-sigurta' gewwa il-Facilita'. Fuq kollox il-ligi taghti il-jedd lil vizitatur li jirrifjuta kemm li jaghti l-identita' tieghu kif ukoll li joqghod ghat-tfittxija li tintalab li ssirlu minghajr ma l-ligi tinnecessita' illi dan ghandu jinghata twissija minn qabel li ghandu dritt li jirrifjuta jaghmel dan. Illi anke jekk *gratia argomenti* l-Qorti kellha taghti ragun lill-appellanti, il-fatt illi t-twissija ma tinghatax ma jirrendiex it-tfittxija li ssir sussegwentment bhala wahda illegali dment li jigu osservati d-drittijiet l-ohra tal-vizitatur kif hawn fuq elenkati. Illi l-appellanti ma tistax tqabbel dan il-jedd ghat-twissija dwar ir-rifjut ma' dak li jinghata qabel ma jsir it-test tan-nifs fil-ligijiet dwar it-traffiku, kif qed tippretendi, ghaliex f'dik il-ligi ir-rifjut awtomatikament jissarraf f'reat, haga li ma jirrizultax f'dan il-kaz billi l-uniku konsegwenza li jimporta r-rifjut, kif inghad, huwa li l-vizitatur jigi imcahhad mil-vizta lil prigunier u xejn izjed. Dan ifisser allura illi lanqas ma tinsorgi l-lezjoni tad-dritt kontra l-awto-inkriminazzjoni kif jikkontendi l-abbli difensur tal-appellanti.

Illi fid-decizjoni tal-Qorti Ewropeja dwar id-Drittijiet tal-Bniedem fl-ismijiet **Saunders vs the United Kingdom** jinghad hekk:

68. The Court recalls that, although not specifically mentioned in Article 6 of the Convention (art. 6), the right to silence and the right not to incriminate oneself are generally recognised international standards which lie at the heart of the notion of a fair procedure under Article 6 (art. 6). Their rationale lies, inter alia, in the protection of the accused against improper compulsion by the authorities thereby contributing to the avoidance of miscarriages of justice and to the fulfilment of the aims of Article 6 (art. 6) (see the above-mentioned John Murray judgment, p. 49, para. 45, and the above-mentioned Funke judgment, p. 22, para. 44). The right not to incriminate oneself, in particular, presupposes that the prosecution in a criminal case seek to prove their case against the accused without resort to evidence obtained through methods of coercion or oppression in defiance of the will of the accused. In this sense the right is closely linked to the presumption of innocence contained in Article 6 para. 2 of the Convention (art. 6-2).

69. The right not to incriminate oneself is primarily concerned, however, with respecting the will of an accused person to remain silent. As commonly understood in the legal systems of the Contracting Parties to the Convention and elsewhere, it does not extend to the use in criminal proceedings of material which may be obtained from the accused through the use of compulsory powers but which has an existence independent of the will of the suspect such as, inter alia, documents acquired pursuant to a warrant, breath, blood and urine samples and bodily tissue for the purpose of DNA testing[17]***."*** (sottolinjar tal-Qorti)

Ghaldaqstant dan l-aggravju qed jigi michud b'dan ghalhekk illi it-tfittxija li saret fuq il-persuna tal-appellanti kienet wahda li saret skont il-ligi."

Din il-Qorti ċċitat fit-tul din id-deċiżjoni tal-Qorti tal-Appell Kriminali għaliex iċ-ċirkostanzi f'dak il-każ kienu simili ħafna għal dawk tal-lum. Irid jingħad ukoll illi għalkemm l-appellanti f'dak il-każ sussegwentement ressqet l-ilmenti tagħha quddiem il-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili (sede Kostituzzjonali) u illi b'sentenza tat-28 ta' April 2022 fl-ismijiet **Marouska Azzopardi vs Avukat tal-Istat**, dik il-Qorti ddeċidiet illi kienu ġew leżi d-drittijiet tal-attriċi għal smiegħ xieraq kif sanċiti fl-Artikolu 6 tal-Konvenzjoni Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem u fl-Artikolu 39 tal-Kostituzzjoni ta' Malta, bil-fatt illi hija ma ngħatat l-ebda twissija li kellha l-jedd li tirrifjuta li ssirilha *strip search*, fis-sentenza tagħha tas-26 ta' Ottubru 2022 fl-istess ismijiet, il-Qorti Kostituzzjonali ħassret dik il-parti tas-sentenza li laqgħet it-talbiet attriċi.

Bħal fil-każ ċitat, mhuwiex kontestat fil-każ odjern illi hekk kif daħlet ġewwa l-Faċilita` Korrettiva ta' Kordin, ġie ordnat li ssir *strip search* lill-imputata. Lanqas il-validita` ta' din l-ordni ma ġiet ikkontestata. Dak li qed issostni d-difiża f'dan il-każ huwa illi l-imputata ma ngħatat l-ebda twissija jew avviż qabel saritilha l-i*strip search* – li l-Qorti tifhem li hija t-twissija mertu tas-sentenza ċitata mid-difiża – għalkemm fil-fatt x'intqal preċiżament lill-imputata qabel din it-tfittxija mill-Uffiċjali tal-ħabs ma jirriżultax mill-atti proċesswali. F'dan il-każ lanqas ma tirriżulta r-raġuni għaliex PS 657 ordna li ssir *strip search* fuq l-imputata, għajr għall-fatt illi jirriżulta illi din kellha viżita – deskritta mill-Ispettur Zammit u minn PS 1480 Sandro Mallia a bażi tal-investigazzjoni li wettqu fil-ħabs wara l-akkadut, bħala *contact visit* – ma' detenut, ċertu Simon Camilleri, li fil-fehma tal-Qorti, kienet ġustifikazzjoni biżżejjed sabiex issir din it-tfittxija. Kif kien il-każ fis-sentenza appena ċitata, lill-imputata saritilha tfittxija minn żewġ gwardjani nisa, ġo kamra appożita għal tali tfittxijiet ġewwa l-Faċilita` Korrettiva ta' Kordin, u fl-ebda waqt

[17] 17/12/1996 – 19187/91 Grand Chamber

ma sar xi eżami intern fuq ġisimha, tant illi l-Uffiċjali li għamlu din it-tfittxija jgħidu li kienet l-imputata stess li neħħiet l-oġġett in kwistjoni mill-parti tagħha. Il-Qorti taqbel perfettament mas-sentenza fuq ċitata, b'mod partikolari illi l-liġi ma teżiġix illi jingħata xi avviż lill-viżitaturi illi għandhom il-jedd li jirrifjutaw it-tfittxija. In oltre bħal fil-każ ċitat, it-tfittxija saret b'tali mod li kienet proporzjonata mar-raġuni li għaliha kienet qed issir ossia illi jiġi aċċertat illi ma jidħlux oġġetti projbiti jew illegali f'post ikkontrollat u dan f'ċirkostanzi fejn l-imputata, kellha viżita ma' detenut ġewwa l-istess Faċilita`. Issa veru illi l-Uffiċjali tal-ħabs ma xehdux dwar kif kellha ssir il-viżita tal-imputata ma' Simon Camilleri, ossia jekk din kinitx *contact visit* jew xort'oħra, iżda apparti illi mill-investigazzjoni sussegwenti rriżulta kif ingħad illi din kienet *contact visit,* fil-fehma tal-Qorti dan huwa wkoll korroborat mill-fatt illi l-imputata daħlet bid-droga moħbija b'tali mod li din ma setgħetx tinstab faċilment. Anke jekk għall-grazzja tal-argument biss, l-imputata kienet hija stess tuża d-droga eroina fiż-żmien in kwistjoni, ċertament illi m'huwiex probabbli, u m'hemm l-ebda loġika fil-fatt illi wieħed jidħol bid-droga għall-użu personali tiegħu fil-ħabs, moħbija bil-mod li bih kienet moħbija f'dan il-każ u bir-riskju li dan kollu jġib miegħu. Anzi fil-fehma tal-Qorti ċ-ċirkostanzi juru b'mod ċar illi d-droga kienet intiża sabiex tiġi mgħoddija lil terzi ġewwa l-istess Faċilita`. Is-sottomissjonijiet tad-difiża mbagħad dwar kif l-imputata setgħet tgħaddi din id-droga lil terzi waqt il-viżita fil-Faċilita` u x'kien ikollha tagħmel u ma tagħmilx biex dan jirnexxielha, fil-fehma tal-Qorti, jirrażżentaw il-fieragħ.

Għaldaqstant fiċ-ċirkostanzi tal-każ, il-Qorti tqis mhux biss illi t-tfittxija li saret fuq il-persuna tal-imputata saret skont il-liġi, iżda tqis ukoll illi tirriżulta ppruvata lil hinn minn kull dubju raġjonevoli, mhux biss <u>it-tieni imputazzjoni</u>, iżda wkoll illi d-droga li nstabet fil-pussess tal-imputata ma kinitx intiża għall-użu tagħha, fit-termini tal-<u>ewwel imputazzjoni</u>.

Fir-rigward tat-<u>tielet imputazzjoni</u>, imbagħad, la darba din l-imputazzjoni tirreferi għas-sena 2012 u t-tliet snin ta' qabel din id-data, u la darba skartata l-istqarrija tal-imputata għar-raġunijiet fuq indikati, ma jifdal l-ebda prova fl-atti in sostenn ta' din l-istess imputazzjoni u għaldaqstant, l-imputata se tiġi lliberata minnha.

Ikkunsidrat ukoll:

Għall-fini ta' piena, il-Qorti qed tqis fl-ewwel lok il-fedina penali tal-imputata fiż-żmien tal-każ odjern, mil-liema jirriżulta illi sa dakinhar l-imputata nstabet ħatja ta' reati kontravvenzjonali, pussess u traffikar ta' droga eroina oltre pussess illegali ta' mediċina psikotropika u speċifikata, reati konnessi ma' lottu klandestin, reati bi ksur tar-regolamenti tat-traffiku u tal-Kap. 104 tal-Liġijiet ta' Malta u talli ħebbet għal

terza persuna b'arma bil-ponta oltre l-pussess illegali tal-istess arma, dwar liema l-istess imputata ġiet ikkundannata *inter alia* għal pieni pekunjarji, sentenza ta' priġunerija sospiża, u piena ta' priġunerija effettiva. Minkejja li l-Qorti ordnat li tiġi esebita l-fedina penali aġġornata tal-imputata, din baqgħet ma ġietx esebita.

Tqis ukoll in-natura serja tar-reati odjerni, u ċ-ċirkostanzi tal-każ, b'mod partikolari illi d-droga kienet intiża għall-priġunier ġewwa l-Faċilita` Korrettiva ta' Kordin, post intiż għar-riforma u r-rijabilitazzjoni tal-persuni hemm miżmuma. Tqis ukoll mill-banda l-oħra, l-ammont minimu tad-droga mertu tal-każ.

Il-Qorti qed tqis in oltre illi minkejja li dan il-każ jirrisali għas-sena 2013, id-dewmien fil-proċeduri kien fil-maġġor parti tiegħu dovut għall-istess imputata jew għad-difiża. L-imputata ma dehritx għal xi seduti minkejja li kienet debitament notifikata minħabba raġunijiet ta' saħħa jew mediċi jew mingħajr ma ngħatat raġuni, id-difiża talbet diversi differimenti u kien hemm seduti li fihom l-avukat difensur ma deherx għal xi raġuni jew oħra, tant illi l-Qorti wissiet illi kienet se tgħaddi sabiex tiddikjara l-provi tad-difiża magħluqin.

Konklużjoni

Għal dawn il-motivi, il-Qorti wara li rat it-Taqsimiet IV u VI, l-Artikoli 22(1)(a) u 22(2)(b)(i) tal-Kap. 101 tal-Liġijiet ta' Malta, ir-Regolament 9 tal-Leġislazzjoni Sussidjarja 101.02, l-Artikolu 17(h) tal-Kodiċi Kriminali u l-Artikoli 7(1) u (2) tal-Kap. 260 tal-Liġijiet ta' Malta, qed issib lill-imputata **Theresa Agius** mhux ħatja tat-tielet imputazzjoni miġjuba kontra tagħha u qed tilliberaha minnha, filwaqt illi qed issibha ħatja tal-ewwel u t-tieni imputazzjonijiet u tikkundannaha għall-piena ta' **tmien (8) xhur priġunerija effettiva** u **multa ta' disa' mitt ewro (€900)**, li bl-applikazzjoni tal-Artikolu 14(2) tal-Kodiċi Kriminali tista' titħallas mill-ħatja f'rati mensili u konsekuttivi ta' ħamsin ewro (€50), bl-ewwel pagament isir fi żmien xahar mil-lum, b'dan illi jekk il-ħatja tonqos milli tħallas pagament wieħed, il-bilanċ jiġi dovut minnufih u jiġi konvertit fi priġunerija skont il-liġi.

Ai termini tal-Artikolu 533 tal-Kodiċi Kriminali, tikkundanna lill-ħatja għall-ħlas tal-ispejjeż konnessi mal-ħatra tal-esperti fl-istadju tal-proċess verbal tal-inkjesta, u ċioe` l-ispejjeż konnessi mar-relazzjoni tax-Xjenzat Godwin Sammut, ammontanti għas-somma ta' mija, sitta u ħamsin ewro u sbatax-il ċenteżmu (€156.17), kif ukoll l-ispejjeż konnessi mar-relazzjoni ta' PS 644 Evan Camilleri, ammontanti għas-somma ta' sitta u tletin ewro u ħamsa u sittin ċenteżmu (€36.65), b'kollox għalhekk is-somma ta' mija, tnejn u disgħin ewro u tnejn u tmenin ċenteżmu (€192.82), liema spejjeż għandhom jitħallsu mill-ħatja fi żmien sitt (6) xhur mil-lum.

Tordna d-distruzzjoni tad-droga esebita in atti hekk kif din is-sentenza tgħaddi in ġudikat u dan taħt il-ħarsien tar-Reġistratur li għandu jirrediġi *proces-verbal* li jiddokumenta l-proċedura tad-distruzzjoni, liema dokument għandu jiġi nserit fl-atti ta' din il-kawża mhux aktar tard minn ħmistax-il jum minn tali distruzzjoni.

Natasha Galea Sciberras
Maġistrat